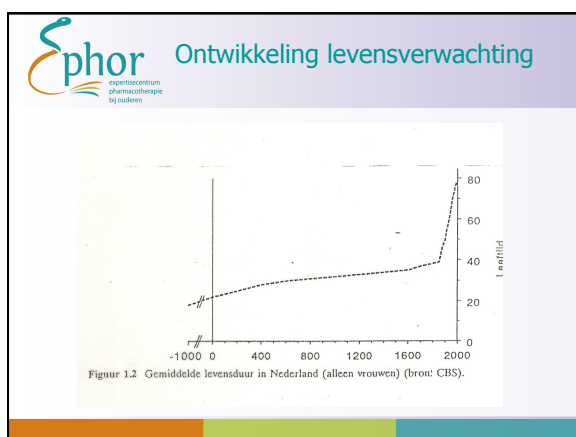

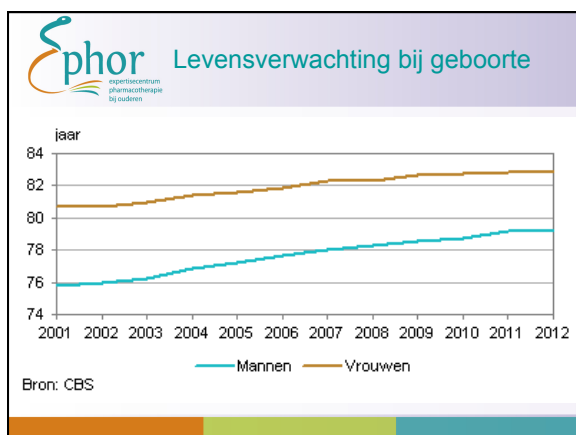

Cardiovasculaire preventie bij ouderen (80+) is rationeel

Paul Jansen
klinisch geriater, klinisch farmacoloog
www.ephor.nl

Patiëntenzorg
Onderwijs
Onderzoek

Toename gemiddelde leeftijd

- hygiëne
- voeding
- beweging
- geneeskunde

Rationele farmacotherapie hangt af van

- Evidence bij ouderen
- Time to benefit van de therapie
- Ernst van de bijwerkingen
- Patiënt specifieke factoren
 - Biologische leeftijd
 - Comorbiditeit
 - Wens van de patiënt

Antihypertensiva in 80-plussers

meta-analyse van placebo-gecontroleerde trials: n=1670

- 34% (8-52%) afname van CVA's
- 39% (50-90%) afname van hartfalen
- Geen effect op coronaire hartziekten
- Geen effect op totale mortaliteit

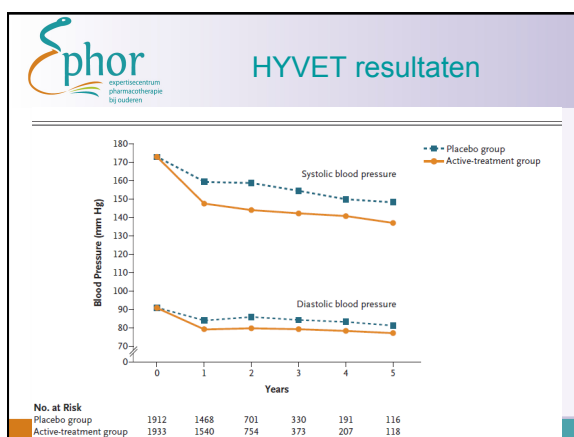
Gueffier: Lancet 1999;353:793

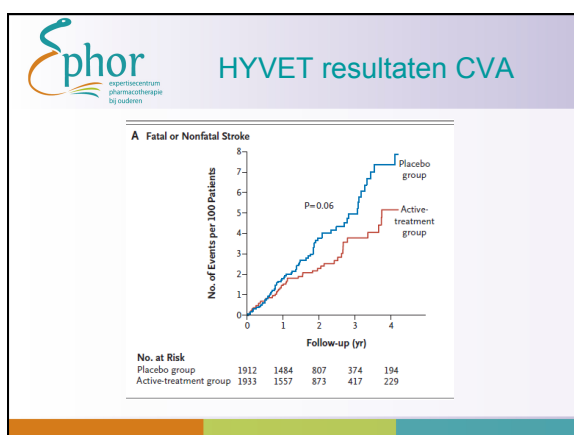
HYVET:
HYpertension in the Very Elderly Trial

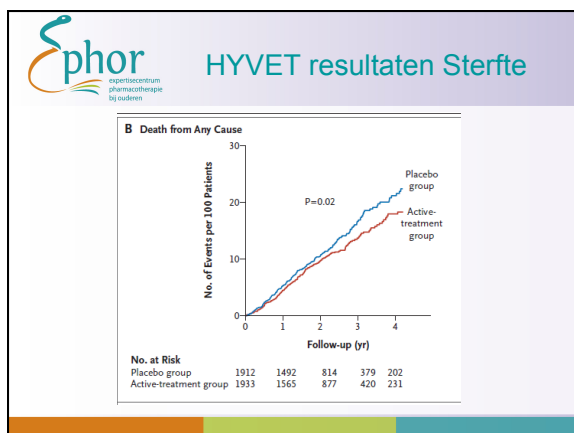
Sphor
expertisecentrum
farmacotherapie
bij ouderen

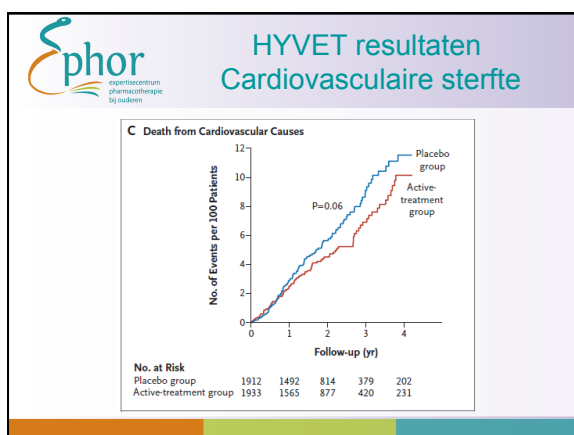
- 3845 patiënten >80 jaar
- RR > 160 mm Hg (mean 173/91 mmHg)
- Indapamide (1,5 mg SR) of placebo
- Bij >150/80 mmHg perindopril (2 of 4 mg) toegevoegd
- Primair eindpunt fataal of niet-fataal herseninfarct
- Patiënten uit Europa, China, Australië en Tunesië gemiddeld 83,5 jaar (60% vrouw)

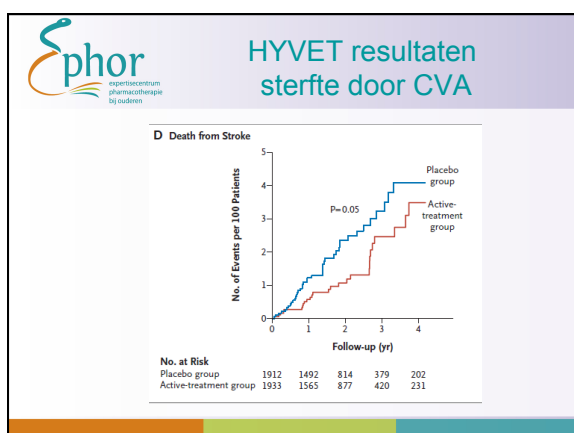
Beckett et al. NEJM 2008;358:1887

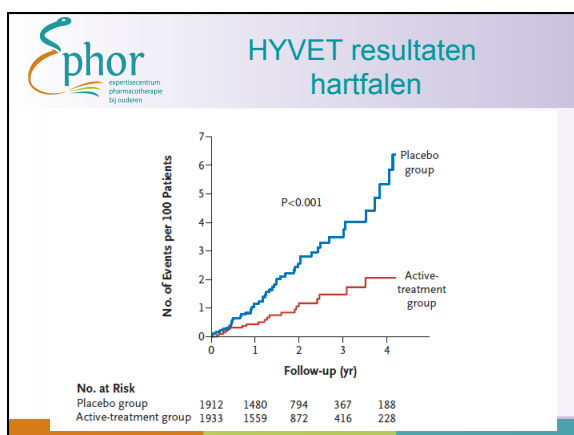

Sphor expertisecentrum farmacotherapie bij ouderen

Time to benefit

- De tijd voor een studiepopulatie om het bedoelde voordeel van de farmacotherapie te bereiken
- Voordeel moet substantieel zijn, meetbaar en klinisch relevant
- De bijwerkingen moeten acceptabel zijn (time to harm)
- Vertaling van de time to benefit uit de RCTs en de bijwerkingen naar de individuele patiënt is van belang

Sphor expertisecentrum farmacotherapie bij ouderen

ARR en NNT

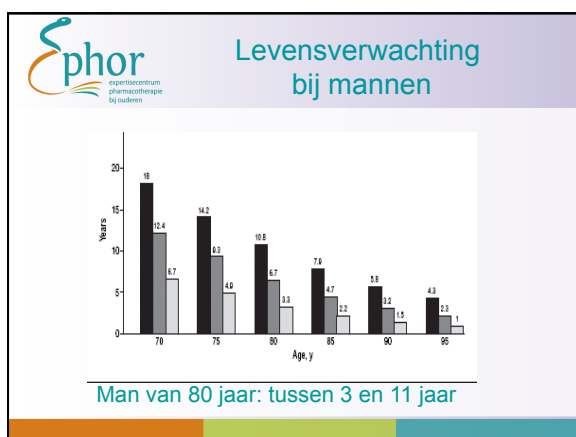
- Absolute risico reductie: het verschil tussen het % events van placebo en van de actieve therapie
- Is deze fractie zonder behandeling 6,5% en met behandeling 2% en dan is de absolute risicoreductie gelijk aan 4,5%.
- De reciproke van de absolute risicoreductie is het Number needed to treat (NNT). Dus $NNT = 1/ARR$
- $NNT = 1/0,045 = 22,2$ patiënten behandelen voor hypertensie gedurende 4 jaar (of mediane follow-up) om bij 1 patiënt hartfalen te voorkomen

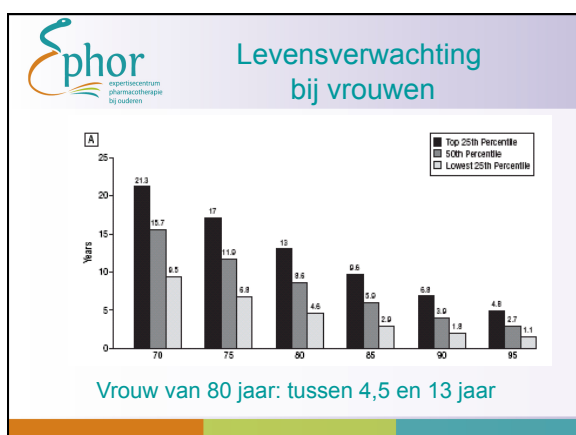
Sphor
expertisecentrum
pharmacotherapie
bij ouderen

Wat is de gemiddelde levensverwachting

van een man van 80 jaar?

en van een vrouw van 80 jaar?

Sphor
expertisecentrum
farmacotheapie
bij ouderen

Hoe zit dat met
hypercholesterolemie?

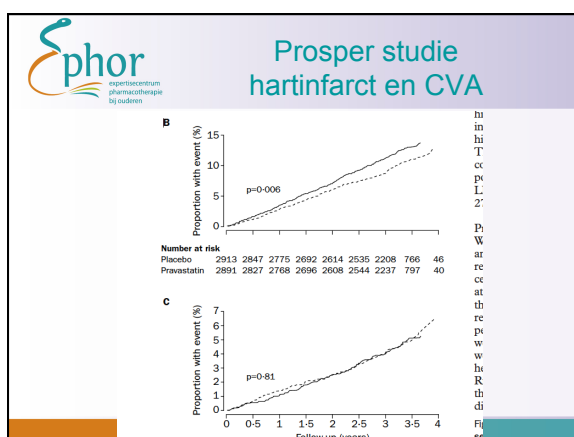
**Wat is de tijd tot effect op harde
eindpunten van een statine bij
ouderen?**

Sphor
expertisecentrum
farmacotheapie
bij ouderen

De evidence:
Prosper studie

- Patiënten tussen 70-82 jaar
- Met comorbiditeit
- Geen significante reductie in all-cause sterfte
- Geen significante reductie in CVA's na 3 jaar
- Wel significante reductie in cardiovasculaire events:
HR 0.81, 0.69–0.94, $p=0.006$

Shepherd et al. Lancet 2002;360:1623-30

NNT voor pravastatine bij 70-82 jarigen

- NNT: cardiale events
 - placebogroep: 12,2%
 - pravastatine: 10,1%
 - verschil: 2,1% NNT: 48 / 2-3 jaar

Bijwerkingen van statinen in de praktijk: >100.000 patiënten

- Statine-gerelateerd bijwerkingen bij 18 778 (17.4%) patiënten.
- Bij 6579 rechallengen met een statine.
- Meeste patiënten (92.2%) gebruikten de statine een jaar later nog steeds.

Zhang et al. Annals of Internal Medicine 2013;158:526-534.

Leiden 85+ studie

- longitudinaal onderzoek onder alle inwoners van 85 jaar en ouder in Leiden
- Is het goed om een hoge bloeddruk te hebben?
- Is het goed om een hoog cholesterol te hebben?

phor
expertisecentrum
pharmacotherapie
bij ouderen

krantenkoppen

Dinsdag 20 januari 2015 - 13u49:08
Aanmelden Min.bewaarde artikelen **ADVERT** Service Digikrant Webwinkel Abonneren U zoekt?

ADVERT **WETENSCHAP** **NEDERLAND** **BUITENLAND** **SPORTWERELD** **SHOW** **MEER AD -**

Heel oud dankzij hoog cholesterol

Door: redactie
18-10-87 - 00:00

MEER OVER
BEWAAR OLDEREN GEZONDHEID
ARCHIEF GENEESKUNDE

Een hoog cholesterolgehalte in het bloed vergroot de kans op hart- en vaatziekten. Maar wie er desondanks oud mee wordt, hoeft zich geen zorgen meer te maken; boven de 85 jaar lijkt een hoog cholesterolgehalte het leven juist te verlengen...

Die opmerkelijke conclusie trekken zes Leidse geriateren en gerontologen uit een al meer dan tien jaar lopend onderzoek onder Leidse oudere bewoners, de Leiden 85-plus studie. In het tijdschrift The Lancet van vandaag melden ze dat 85-plussers met de hoogste bloedcholesterolwaarden (boven de 6,5 millimol/liter) een 39 procent lager overlijdensrisico hebben dan hun leeftijdgenoten met de laagste waarden (onder de 5 mmol). In de tussencategorie is het overlijdensrisico 22 procent lager.

phor
expertisecentrum
pharmacotherapie
bij ouderen

Laat u niet misLeiden

- Lage bloeddruk en laag cholesterol leiden tot meer sterfte
- Dat wil nog niet zeggen dat behandeling van hoge bloeddruk en van hoog cholesterol niet zinvol kan zijn

phor
expertisecentrum
pharmacotherapie
bij ouderen

Welk middel moet ik kiezen?

- Geneesmiddelen rapporten van Epor:
- ACE-remmers
- Calciumantagonisten
- Bètablokkers

Calciumantagonisten en kwetsbare ouderen: Advies per geneesmiddel bij hypertensie	Advies	Interactie met andere geneesmiddelen	Overdosagegevaar
Amlodipine (referentiemiddel)	Wit		
Barnidipine	Orange	Geen evidence voor effectiviteit beschikbaar. Geconcludeerd bij een creatinineklaring 10-50 ml/min.	
Diltiazem	Orange	Geen evidence voor effectiviteit beschikbaar. Groot interactiepotentieel	
Felodipine	Orange	Geen evidence voor effectiviteit beschikbaar	60% van de normale volwassen dosering
Isradipine	Orange	Geen evidence voor effectiviteit beschikbaar	50% van de normale volwassen dosering
Lacidipine	Wit		50% van de normale volwassen dosering
Levamlodipine	Wit		
Nicardipine	Wit		
Nifedipine MGA	Wit	De voorkeur gaat uit naar het prepraat met gereguleerde afgifte	
Nitrendipine	Wit		60% van de normale volwassen dosering
Nicardipine	Wit		
Verapamil	Orange	Geen evidence voor effectiviteit beschikbaar. Groot interactiepotentieel	

EPHOR
expertisecentrum
farmacotherapie

Nieuwe website: www.ephor.nl

Ephor zorgt ervoor dat de oude patiënt beter farmaco-therapeutisch wordt behandeld.

[Lees hier hoe wij dat doen](#)

Recente nieuwsberichten

Nieuwsbericht 1
24-12-2014 • In de British Medical Journal (open access) is een protocol gepubliceerd over het stoppen van ongepaste geneesmiddelen bij verzorgingshuisbewoners door middel van een kleine gerandomiseerde trial. [Lees verder](#)

Nieuwsbericht 2
24-12-2014 • In de British Medical Journal (open access) is een protocol gepubliceerd over het stoppen van ongepaste geneesmiddelen bij verzorgingshuisbewoners door middel van een kleine gerandomiseerde trial. [Lees verder](#)

Onderzoek

Artikelen

- Stop preventief medicatie in verpleeghuis BPHJ open 2014
- Kopen van trivulche antidepressiva bij ouderen MBO 2014
- Calcium en vitamine D, state of the art 2014

[Meer artikelen](#)

Geneesmiddelenrapporten

- Stop preventief medicatie in verpleeghuis BPHJ open 2014
- Kopen van trivulche antidepressiva bij ouderen MBO 2014
- Calcium en vitamine D, state of the art 2014

[Meer geneesmiddelenrapporten](#)

PDF voorraden

- Stop preventief medicatie in verpleeghuis BPHJ open 2014
- Kopen van trivulche antidepressiva bij ouderen MBO 2014
- Calcium en vitamine D, state of the art 2014

[Meer voorraden](#)

Patiëntenzorg

Voorschriftinstrumenten

- Stop preventief medicatie in verpleeghuis BPHJ open 2014

Onderwijs

Richtlijnen

- Stop preventief medicatie in verpleeghuis BPHJ open 2014

EPHOR
expertisecentrum
farmacotherapie
bij ouderen

Take home-message

- Ga bij de beslissing om patiënten ouder dan 80 jaar wel of niet preventief medicamenteus te behandelen uit van de biologische leeftijd en niet van de kalenderleeftijd.
